

FRA AARESTRUPS FØRSTE PRAKSIS.

*Mellem Lolliker til Huse,
Ubekendt, en frygtsom Mø
Var i mange Aar min Muse
Paa den fugtigkolde Ø.*

Saaledes synger Emil Aarestrup selv om den Landsdel, hvor han kom til at leve det meste af sit Liv, og det anførte Vers kunde vel nok tyde paa, at han i det hele har delt den ikke ualmindelige Opfattelse af Laaland som et Land, hvis poesiløse Grimhed og Fladhed forgæves søger at skjule sig bag uendelige Rækker af ensformige Pilehegn.

Imidlertid traf det sig for ham saa heldigt, at i det mindste det Sted, hvor han tilbragte den første Halvdel af sit lollandske Ophold, er almindelig anerkendt som en af de for Resten ikke saa faa Undtagelser fra Reglen. Det er den lille Købstad Nysted, der ligger godt gemt paa Øens Sydside, saa godt, at den endnu den Dag i Dag hverken har Jærnbaneforbindelse eller Gasbelysning, ja end ikke en lokal Avis. Men til Gengæld har den i sin umiddelbare Nærhed en Rigdom af Naturskønheder, som vilde tilfredsstille selv den kræsneste Poets Smag.

Byen ligger højt og frit med Udsigt over en lille Østersøbugt, der dannes af to landtunger, af hvilke den ene ender i et malerisk, gammelt Skanseanlæg, medens den anden er dækket med frodig Bøgeskov. Hinsides Bugten knejser det ældgamle Aalholm Slot, omgivet af prægtige Park- og Haveanlæg, medens en lille, træbevokset Ø midt i Billedet bidrager til at give dette Afveksling og Ynde.

Det var her Aarestrup i Aaret 1827 nedsatte sig som praktiserende Læge, og det var i disse Omgivelser, hvor

*"Sø slynger sig om Skov og Skov om Søen,
Som Faunen holder Nymfen fast om Livet."*

at de fleste af de Digte blev til, som han selv samlede og udgav ved Juletid 1837, Aaret før han flyttede til Nabobyen Saksøbing.

Den, der med noget Kendskab til Egnen omkring Nysted gennemblader de Aarestrupske Digte, vil atter og atter genkende Steder, der endnu er bevarede i væsentlig uforandret Skikkelse. I hin fornemme, gamle Lindealle foran Slottet var det, den

Skønne sad en stille Sommeraften og læste højt af Odysseen for en af Taarnets store Ugler, der paa sin Aftenudflugt havde slaaet sig ned i et af Træerne i hendes Nærhed. Hist i Slotshaven viser Gartneren endnu de Besøgende den mægtige Platan, der stadig som i Aarestrups Tid er Havens Stolthed, "det sjældneste i Parken". Og hvilket Sceneri kunde passe bedre til Digte som "Henrykkelse", "Skovensomhed", "Grenenes Lyd" o. fl. af de "Erotiske Situationer" end den herlige Bøgeskov! Hestehaven!, der fortsætter Aalholm Slotshave lige ud til Østersøens Skrænter!

Selve den lille By og dens Beboere omtaler Aarestrup kun flygtigt og lejlighedsvis. Han synger i en "Balvise" om "vor By, som var ny, men er gammel og graa, paa Steder kun tækket med Straa", og han giver i et af sine Rimbreve et lille Hib til Byfogden og et større til Præsten. Af Borgerskabet skal han have været vel anset baade som Læge og som Menneske, og da man i de sidste Aar af han Ophold i Nysted efter en nys udstedt Forordning skulde vælge Repræsentanter for Borgerne til Byens Raad, faldt Valget bl. a. paa ham. Det et næppe hans Poesier, der har skaffet ham denne Anerkendelse, dem tog hans Samtid jo i det hele kun liden Notits af.

Et og andet Minde om ham er da endnu bevaret paa Stedet. Den Gaard, som han ejede, er en lidet anseelig Bygning paa et Stokværk, i Stuerne er der lavt til Loftet. I Porten ser man endnu den Niche, hvor Aarestrups Doktorstol havde sin Plads, ud imod Gaarden minder nogle forskelligtformede Udbygninger om de Forandringer, som han har ladet forelagt med Ejendommen, efterhaanden som Familiens Forøgelse gjorde mere Plads nødvendig. Haven vender ud mod den Vej, der løber langs Bugten. I dens Midte knejser et ærværdigt Valnøddetræ, under hvilket Digteren skal have haft sin Yndlingsplads. Herfra kunde han ret nyde den idylliske Udsigt over Bugten, saaledes som han bl. a. har skildret den i Digtet "Et Aftensuk".

De Smaatræk om Aarestrup, som endnu er bevarede i den stedlige Overlevering falder ganske godt sammen med det Billede, som han selv i sine Digte og Breve tegner af sin Person og sine Omgivelser. De vidner om, at hans Medborgere har set lidt kritisk paa hans efter deres Mening ikke altid rigtig solide Husførelse, og at de har kendt ham som en Mand, der holdt af at bruge sit satiriske lune.

Saaledes fortælles det, at en Dag. da han sammen med en Ven kom hjem fra en Rejse, var en af hans Sønner i en mindre soigneret Paaklædning gaaet hen til Posthuset for at tage imod Faderen. Denne, der under de forhaandenværende Omstændigheder ikke gerne vilde vedkende sig sit Afkom, hjalp sig med megen Aandsnærværelse ud af Klemmen ved at spørge Drengen, om han vidste, hvor Dr. Aarestrup boede og kunde bære den fremmede Herres Rejsetøj derhen.

Naar der var Gæster ved Bordet, holdt han nok af at drille sin Kone lidt. "Holder I meget af Vandgrød;" kunde han da spørge. "Ja, for det faar vi ofte her i Huset. Men jeg beder saa altid om at få Kogebogen ind ved Bordet, og medens jeg tærer min Vandgrød, læser jeg om alle de herlige Sager, som man kunde have givet mig til Middag.

En anden Gang kunne han finde paa at absentere sig naar der var Gæster hjemme, hvis Selskab kedede ham. Han undskyldte sig da med, at han skulde "paa Sygebesøg", men ofte listede han saa hen til en af de Familier, i hvis Kreds han følte sig vel tilpas, for der at faa "en Dosis Modgift" mod al den taabelige Snak, som han hjemme havde maattet døje.

At Aarestrup i og ved Nysted havde sådanne gode Venner, hvis Omgang han gerne søgte, og at det kun er en poetisk Overdrivelse, naar han i et af sine Rimbrev klager over, at Familiens "hele Opmuntring er den gamle Madam Suhr", det ser man af flere af hans efterladte Breve. Nogle af disse ere saaledes rettede til den ansete Købmands-familie Heidenheim i Nysted, der hele Livet igennem vedblev at staa i fortrolig brevvexling med ham. Det ældste af disse Breve er et Rimbrev, som Aarestrup 1831 sendte Købmand Heidenheim, der den Gang var paa en Rejse til Hovedstaden Det indeholder mest Kommissioner, men i de indstrøede Hentydninger til den nyforlovede Heidenheims Hjerteanliggende klinger lidt ægte Aarestrupsk Skæmt igennem. De sidste af dem ere skrevne i Halvtredserne fra Odense til Fru Heidenheim, der den Gang sad som Enke i Nysted. Det fremgår tydeligt af disse, hvor levende Erindringerne fra Nysted endnu saa mange Aar efter stod for Aarestrup: "Hvor glad har jeg ikke været i deres elskværdige Kreds, under Løvet i deres Have, Hvor Junisolens skinnede paa det festlige Bord, og Blomster og Fugle, Venner og Veninder kappedes om at bringe Dem Deres Hyldest."

Særlig gode Venner havde Aarestrup i den en Milsvej fra Nysted liggende Øster Ulslev Præstegaard, hvor ogsaa Chr. Winther var en jævnlig Gæst. Her boede Præsten Isak Sidenius med sin Hustru "den muntre, overgivne, Thrine", der var en Søster til Poul Møller. Dem og deres Børneflokk har Aarestrup skildret i et Rimbrev og des uden i et af Digtene i den ældre Samling: "Silhuetter af en Præstefamilie". Af dette Digts Slutning fremgaar det at Præstegaarden ogsaa rummede anden Tiltrækning for hans Digterhjerter. "Den Jomfru, en sværmerisk, en dejlig Natur", som han deri priser som sin Muse, var Sofie Hansen, Chr. Winthers Ungdomsforlovede; til hende er bl. a. ogsaa et af Samlingens mest kendte Digte rettet, nemlig "Der er en Trolddom paa din Læbe."

Paa Aalholm Slot har Aarestrup i det omhandlede Tidsrum nappet truffet meget af det Herregaardsliv, som man af hans Breve ser, at han senere lærte at sætte Pris paa. Den daværende Besidder, Grev F.C. Raben, var Enkemand og færdedes stadig paa lange Rejser, dyrkende sine botaniske Interesser. Han døde i Brasilien, samme Aar som Aarestrup flyttede fra Nysted. Paa Slottet holdt under hans Fraværelse hans Børn Hus under en Hovmesterindes Varetægt. En af Døtrene, Amalie, skal have været meget smuk og indtagende. Det var hende Aarestrup i 1833 ledsagede på en Baderejse til Tyskland, hvor hun forgæves søgte Lægedom for en tærende Sygdom. Hun døde i Dresden, og Aarestrup skrev et Mindedigter om hende, der findes i den af ham udgivne Digtsamling. Medens dette Digt er holdt i en lidt stiv akademisk Stil, faar hendes Skikkelse mere Liv i de ikke faa »Erotiske Situationer", bag hvilke man mere eller mindre tydeligt skimter hendes Profil. Til disse hører f. Ex. "Grenenes Lyd", "I Gravkapellet" og "Det Sidste".

Aarestrup vedligeholdte fra Saxkøbing og senere fra Odense Forbindelsen med sine Venner i og omkring Nysted. Endnu kort for sin død sender han flittige Hilsener til alle Venner og Veninder der og "smigrer sig med det haab, at man dér endnu mindes den tykke Doktor."

Søren Skouboe

Illustreret Tidende 1900, nr. 9, side 133